

İSTANBULUŞMALARİ 2014
BİZİM İSTANBUL
14-15 EKİM 2014

ŞPO Oturum Başlığı: Birleştirici Toplumsal Muhalefet

Moderatör: Gürkan AKGÜN

Toplumsal muhalefet konusunda, özellikle 2000'ler ile birlikte yeni deneyimler, örgütlenmeler ve tartışmalar söz konusu. Ancak yaşadığımız coğrafyada, tam da kent-mekan-ekoloji meselesi üzerinden yükselen, birlikte yeniden umut edebilmeyi hatırladığımız Gezi'nin sonrasında neyi, nasıl yapmak gerektiğine dair daha da fazla düşünmek gerekiyor. Her ne kadar "bu daha başlangıç" olsa dahi, elbette ki hiçbir şey birdenbire olmadı. Bugüne kadarki onca emeğin, tecrübenin, mücadelenin birikimi üzerinden yenilikçi bir kanal açılıyor şimdi. Bizatihi kendisinin, yalnızca piyasadaki maddi değerine göre anlamlandırıldığı, hemen tüm alanlarında eşitsizliğin derinleştiği bir hayattan "memnuniyetsiz", çalıştıkları işyerlerinde ve ikamet ettikleri evlerinde dahi "güvencesiz" olanlar çeşitli mecralarda biraraya gelerek itirazlarını yükseltiyor ve kentlerine, meydanlarına, doğaya ve birbirlerine sahip çıkıyorlar.

Ancak yaşamın tümünü eşitlik, özgürlük, dayanışma, barış, demokrasi gibi kavramların gerçek anlamları ile kuşatan ve onu ekolojist, bütünlüklü, emek eksenli, kamucu, çoğulcu, paylaşımcı ve her türlü ayrımcılıktan uzak bir şekilde dönüştürme konusunda ortaya gerçek bir irade koyan bir toplumsal muhalefetin ihtiyacı her geçen gün daha da gün yüzüne çıkıyor. Bugün kritik olan soru şudur; tüm parçalanmışlıkları aşacak bir biçimde sorun temelli bir araya gelişlerin ve önceden planlanmış geleneksel eylem güzergahımızın ötesinde; "Bütünleştirici, Bağımsız ve Kurucu Bir Toplumsal Muhalefet İçin Neyi, Nasıl Yapmalıyız?"

"Bizim İstanbul" teması altında 8.si düzenlenen 'İstanbul Buluşmaları'nın bu oturumunda yukarıda belirtilen toplumsal tahayyül ekseninde bir "biz" in ne şekilde, hangi araçlarla inşa edilebileceği tartışılacaktır. Yaşam alanlarımıza yönelik saldırılara karşı mücadeleyi büyütme, var olanları ortaklaştırma ve tüm bunların yanı sıra, yalnızca kurumsal birliktelik ötesinde, toplumsal muhalefet unsurları tarafından "adına konuşulan" kesimleri de siyasallaştıran bir birlikteliğin arayışlarını gerçekleştirebilmenin yöntemleri üzerinde durulacaktır. Farklı cephelerden konuyu ele almaya çalışacağımız bu oturumda Gezi ile birlikte, mevcut siyasi partilerin, meslek örgütlerinin, sendikaların vb. örgütlenmelerin sürecin gerisinde kaldığına, yenilenmesi gerektiğine, süregiden alışkanlıkları ile kapsayıcı olamayacaklarına dair yapılan genel muhasebe derinleştirilmeye çalışılacaktır. Mevcut rekabetçi anlayışını terk edecek, bugüne kadar kategorik ayrımlara tabi tutulan, herkesin sadece kendi kulvarında mücadelesini ikame ettiği, siyasal-ekonomik-toplumsal alanı birbirinden ayırıştıran mücadelenin ötesinde farklı mücadele deneyimleri arasında özgül koşulları es geçmeden ve ortak hedeflere yönelebilen bir örgütlenme pratiğinin ne şekilde yürütülebileceği üzerinde durulacaktır.

Oturumda temel konu başlıkları olarak bütünleştirici, yenilikçi, emek eksenli bir siyasal projenin araçlarının neler olabileceği, mekan-kent-ekoloji mücadelesinin toplumsal muhalefet içerisindeki rolü ve etkinliği, örgütlenme meselesi, muhalefetin toplumsallaşabilmesinde medya, kitle iletişim araçları, sanatın rolü, mücadelenin dili ve söylemi irdelenmeye çalışılacaktır.

Konuşmacılar:

Uğur GÜÇ (Türkiye Gazeteciler Sendikası Başkanı)

Serkan ÖNGEL (Araştırmacı/Yazar)

Şebnem SÖNMEZ (Oyuncu)

Haluk YURTSEVER (Hukukçu/Yazar)

Moderatör: -

Son on yılda dünyanın çeşitli kentlerinde Taktiksel Planlama Yaklaşımları, kentlerde yaşayan birey ve toplulukların daha kaliteli ve sağlıklı yaşam biçimlerini destekleyecek mekanların planlanmasına yönelik eylemleri bizzat kendilerinin gerçekleştirdiği bir akım olarak tartışılmaktadır.

Taktiksel yaklaşımların özellikle son birkaç yıldır geçirdiği süreç, kentlerde yaşayan bireyler tarafından gerçekleştirilen “taktiksel eylemlerin” ve hatta “kendi planlamayı kendin gerçekleştir” anlayışı ile gelişen eylemler bütününe doğru gittiği gözlemlenmektedir.

Bu panelde, oturumun ana temasını belirleyen ve mikro-planlar olarak da dünya planlama tartışmalarında yer alan konuya ilişkin çeşitli kentlerden farklı örnekler tartışılacak olup, söz konusu akımın ülkemizdeki yansımalarına örnek olarak İstanbul’un farklı kentsel mekanlarındaki kentsel taktikler ve sonuçları paylaşılacaktır.

Konuşmacılar:

Nevra AKDEMİR (Araştırmacı)

Ceren AKYOS (Aktivist)

Yıldız SALMAN (Akademisyen/Yedikule Bostanları Koruma Girişimi)

İTÜ Oturum Başlığı: Bizim Sokak

Moderatör: Mehmet OCAKÇI

Sokak, kentin temsil edildiği mekândır. Kamusal alanın temel öğelerinden birisi olarak kent kimliğinin ifade edildiği, gündelik yaşamın gerçekleştiği, yerel-küresel özelliklerin yansıdığı sokaklar kentin yaşam pınarlarıdır. Toplumsal bellek ve kültürel hafıza orada oluşur ve birikir. Sokak, insanın yerleşik yaşama geçtiği dönemlerden itibaren, ulaşım, değiş-tokuş ve alış-veriş işlevlerine cevap veren, herkes tarafından, kuşaklar boyu, erişilebilir olması gereken kamusal mekândır. Sokak herkesindir. Sokağı sokak yapan günlük kentsel eylemlerdir. Sokakların kullanılması ile bireysel ve ortak ve paylaşılabilir anılar birikir ve mekân anlamsal açıdan boyut kazanır. İnsanların bir arada ve özgürce yaşam deneyimi sokakta pekişir. Sokaklar yaşanabilir kılınmalı, demokratik ve anlamlı olmalıdır. Sokak mekânının anlam ifade etmesi, kullanıcı ve mekân arasında etkileşimsel güçlü bağlantılar kurulmasını sağlar. Bu bağlantı, kullanıcının geçmiş veya geleceğiyle, değerleriyle, içinde bulunduğu kültürel yapıyla, bireysel psikolojik ve toplumsal kimlik yapısıyla ilgili olabilir ve mekâna, yere aidiyet hissini güçlendirir. Aidiyet hissi ise sahiplenme eylemine yol açar. Kentliler sokaklarına sahiplendikleri ölçüde kentlidirler.

Bu oturumda, sokak mekânının fiziksel ve sosyal çok boyutlu anlamının ele alınması amaçlanmaktadır. “Bizim Sokak” teması akademisyenlerin yanı sıra konuya ilgi duyanların ve kullanıcıların (temsilcilerinin) katılımıyla tartışılacaktır. Oturumun aşağıdaki konulara odaklanması beklenmektedir.

- Demokratik Sokak
- Kamusal Alan Olarak Sokak
- Sokak –Gündelik Yaşam Etkileşimi
- Yaşanabilir Sokak
- Yerel-Küresel Ekseninde Sokak
- Sokak Kimliği
- Sokakların Anlamı ve Kültürel Hafızada Sokak
- Sokağın Yeniden Kazanımı

Konuşmacılar:

Arzu ERTURAN (Sokak Bizim Derneği Başkanı)

Cem TÜZÜN (Aktivist)

Kevser ÜSTÜNDAĞ (Akademisyen)

Gündüz VASSAF (Yazar)

MSGSÜ Oturum Başlığı: Müşterekleşme

Moderatör: Murat Cemal YALÇINTAN

Doğayı uzun yıllardır aldatıyorduk, tepkisi ağır oldu; tükenmez ve devletin korumasında olduğunu düşündüğümüz “müştereklerimiz (*commons*)” büyük bir hızla tükeniyorlar! Üstelik su, hava, ormanlar, tarım yapılan topraklar, nehirler, kuşlar, balıklar ve daha niceleri tükendikçe marjinal değerleri arttığından (!) piyasanın ilgi alanına giriyor ve bir zamanlar “*hepimizin olan, dolayısıyla hiçbirimizin olmayan*” müştereklerimiz özelleşiyor; etrafına çitler örülüyor, güzelce paketlenerek ücreti mukabilinde kullanımımıza sunuluyor.

İçine doğduğumuz doğayla olduğu gibi, kendi kurduğumuz kentlerle de bencil bir ilişkimiz var. Kentleri evlerimiz haline getirmek için kolları sıvadık; yalnızca bizim gibi olanlara ayrılmış, steril alanlar yaratılsın diye piyasanın memnuniyetle karşıladığı talepler oluşturduk! “Özel meydan”ların konuşulduğu ve alışverişin hizmetine sunulduğu bir dönemde imeceyle kurulmuş ve içinde her konuda imece deneyimini biriktirmiş “mahalle meydanı”nın nasıl bir müşterek olduğunu, bugün bırakmaya yanaşmadığımız özel yaşantılarımızın aksine nasıl bir “müşterekleşme” sürecine karşılık geldiğini unuttuk, unutturulduk.

Kapitalizmin ve piyasaların bugün geldiği noktada, müştereklere olan vurgu şaşkıncu şekilde her pozisyondan geliyor: Muhafazakârlar, korumacı ve topluluk merkezli; liberaller, devlete mesafeli ve piyasa ekonomileri ile ilişkilenebilir; anarşistler, öz-örgütlenme vurgulu; sosyalistler ve komünistler, mülkiyeti ortaklaşa kontrol etmeyi vadediyor olduğu için kendilerini yakın hissediyorlar. Diğerlerinden farklı olarak anarşistler, sosyalistler ve komünistler, müşterekler tartışması ile kalmıyor; dünyanın geleceği tartışmalarına piyasacılığın ve devletçiliğin dışında ve ötesinde bir müşterekleşme önerisi getiriyor. Siyasal ve sosyal ilişkilerin emekle yoğrulduğu müşterekleşme pratikleriyle ilişkilendirmek suretiyle, müşteregi son yıllarda sıklaşan park, meydan, tarım arazisi, HES, fabrika vs mücadelelerinin hedefi haline de getiriyorlar. Aslen bu yönde zengin bir deneyime sahibiz: Ormanların, kanalların, balıkçılık alanlarının, tarım arazilerinin çeşitli topluluklarca yönetildiğini biliyoruz; dijital dünyada bedava ve açık yazılım gibi sayısız müşterekleşme süreci yaşanıyor; kentlerde konuta erişim için ticari olmayan girişimler var; tedavüldeki toplumsal oluşumlara paralel olarak kooperatif üretim ve tüketim stratejileri yaygınlaşıyor.

Kuramsal alanda giderek daha çok duyduğumuz, pratikte örnekleriyle karşılaşmamızın sıklaştığı müştereklerin ve müşterekleşmenin kentlerimiz ve yaşayanları açısından ne ifade edebileceği, planlamanın müşterekler ve müşterekleşme ile ilişkisini nasıl kuracağı ise henüz tartışmadıklarımız arasında. Bu oturum tam da bu tartışmayı başlatmak niyetiyle kurgulandı.

Konuşmacılar:

Bengi AKBULUT (Akademisyen/Aktivist)

Begüm Özden FIRAT (Akademisyen/Aktivist)

Caferğa Dayanışması

DANIŐMA KURULU

Gülően ÖZAYDIN (MSGSÜ Őehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı)
Handan TÜRKOĐLU (İTÜ Őehir ve Bölge Planlaması Bölüm Başkanı)

DÜZENLEME KURULU

Gürkan AKGÜN (ŞPO)
Akif Burak ATLAR (ŞPO)
Çare Olgun ÇALIŐKAN (ŞPO)
Tuba İnal ÇEKİÇ (ŞPO)
Kumru ÇILGIN (ŞPO)
Tayfun KAHRAMAN (ŞPO)
Erhan KURTARIR (ŞPO)
Mehmet OCAKÇI (İTÜ)
Saadet Tuğçe TEZER (MSGSÜ)
Murat Cemal YALÇINTAN (MSGSÜ)

ETKİNLİK SEKRETARYASI

Murat ÖLMEZ (ŞPO)
Ece Özden PAK (ŞPO)
Sezi TOPRAKÇI (ŞPO)

** Konuşmacıların oturumlardaki konumları, soy isimlerinin alfabetik sıralamasına göre düzenlenmiştir.*

“İstanbul Buluşmaları 2014: BİZİM İSTANBUL”

Tarih: 14-15 Ekim 2014 / **Yer:** TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

PROGRAM

1. GÜN

10.00 – 10.30 **Kayıt İşlemleri**

10.30 – 11.00 **Açılış konuşmaları**

Orhan SARIALTUN (TMMOB ŞPO Genel Başkanı)
Tayfun KAHRAMAN (TMMOB ŞPO İstanbul Şube Başkanı)

11.00 – 13.00 **Açılış Oturumu: Birleştirici Toplumsal Muhalefet**

Moderatör: Gürkan AKGÜN (ŞPO)

Konuşmacılar:

Uğur GÜÇ (Türkiye Gazeteciler Sendikası Başkanı)
Serkan ÖNGEL (Araştırmacı Yazar)
Şebnem SÖNMEZ (Oyuncu)
Haluk YURTSEVER (Hukukçu/Yazar)

13.00 – 14.00 **Yemek Arası**

14.00 – 16.00 **2. Oturum: Taktiksel Planlama**

Moderatör: -

Konuşmacılar:

Nevra AKDEMİR (Araştırmacı)
Ceren AKYOS (Aktivist)
Yıldız SALMAN (Akademisyen/Yedikule Bostanları Koruma Girişimi)

2. GÜN

09.30–10.00 **Kayıt İşlemleri**

10.00 – 12.00 **3. Oturum: Bizim Sokak**

Moderatör: Mehmet OCAKÇI (İTÜ)

Konuşmacılar:

Arzu ERTURAN (Sokak Bizim Derneği Başkanı)
Cem TÜZÜN (Aktivist)
Kevser ÜSTÜNDAĞ (Akademisyen)
Gündüz VASSAF (Yazar)

12.00 – 13.00 **Yemek Arası**

13.00 – 15.00 **4. Oturum: Müsterekleşme**

Moderatör: Murat Cemal YALÇINTAN (MSGSÜ)

Konuşmacılar:

Bengi AKBULUT (Akademisyen/ Aktivist)
Begüm Özden FIRAT (Akademisyen/ Aktivist)
Caferaga Dayanışması

15.00 – 15.15 **Çay-Kahve Arası**

15.15 – 17.00 **BİZİM FORUM**

** Konuşmacıların oturumlardaki konuları, soy isimlerinin alfabetik sıralamasına göre düzenlenmiştir.*